ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛОГІЇ ЗАКОНУ, ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОМ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

ІГНАТЬЄВ Денис Павлович - аспірант кафедри кримінального процесу та стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

УДК 343.13
DOI: https://doi.org/10.71404/NP.2023.2.42

Стаття присвячена дослідженню питання подолання прогалини в кримінальному процесуальному законодавстві України, а саме відсутності нормативно встановленого строку досудового розслідування кримінальних проступків з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру. На підставі аналізу практики Європейського суду з прав людини та судів України пропонуються способи подолання вказаної прогалини законодавства. Описані ситуації у кримінальних провадженнях, які виникли виключно через прогалину у кримінальному процесуальному законодавстві через відсутність встановленого у Кримінальному процесуальному кодексі України строку досудового розслідування про проступки (з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру). Для того, щоб виключити виникнення таких ситуацій необхідно внести відповідні зміни до Кримінального процесуального кодексу України щодо встановлення строку досудового розслідування про проступки з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру. Також зазначається, що відповідно до ст. 41 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, якщо Європейський суд з прав людини визнає, що мало місце порушення Конвенції або Протоколів до неї, і якщо внутрішнє законодавство відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, якщо необхідно, надає справедливу сатисфакцію потерпілій стороні. Тому державі важливо забезпечити дотримання слідчим суддею та судом прав, гарантованих Конвенцією, зокрема права на справедливий суд, оскільки порушення Конвенції тягне за собою відповідальність держави.

Ключові слова: слідчий суддя, суд, аналогія закону, прогалина в законодавстві, строк досудового розслідування.

Постановка проблеми

Ратифікувавши Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод [1] (далі – Конвенція) Україна зобов'язалася гарантувати кожному, хто перебуває під її юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I Конвенції (ст. 1 Конвенції). Одним із прав, гарантованих Конвенцією, є право на справедливий суд, яке закріплене в її ст. 6. Відповідно положень ст. 9 Конституції України національні суди зобов'язані забезпечувати дотримання вказаного права учасників кримінального провадження. Вважаю за доцільне розглянути питання забезпечення судом права особи на справедливий суд шляхом застосування аналогії закону під час розгляду кримінального провадження у першій інстанції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання прогалин у праві, способи їх подолання, застосування аналогії закону

у кримінальному процесі висвітлювали у своїх статтях М.І. Репан, Ю.Л. Єлаєв, М.М. Забарний, Н. Дроздович, О.А. Лейба, С. Погребняк, Ю.В. Совтан, А.В. Піжевська, Д.В. Данилюк, проте в їх роботах залишилося не дослідженим питання застосування аналогії закону, як спосіб забезпечення судом першої інстанції права на справедливий суд у кримінальному провадженні.

Постановка завдання

Мета дослідження – отримання нових наукових результатів щодо можливості забезпечення слідчим суддею та судом права особи на справедливий суд шляхом застосування аналогії закону під час розгляду кримінального провадження у першій інстанції. Для цього слід провести аналіз національного кримінального процесуального закону на предмет наявності прогалини в законодавстві, на підставі судової практики ЄСПЛ та національних судів України визначити спосіб подолання прогалини в законодавстві слідчим суддею та судом першої інстанції.

Виклад основного матеріалу

Україною Конвенція була ратифікована 17.07.1997 р. та для нашої держави набрала чинності 11.09.1997 р. З метою регулювання, зокрема, відносин, що виникають у зв'язку з обов'язком держави виконати рішення Європейського суду з прав людини у справах проти України, з впровадженням в українське судочинство європейських стандартів прав людини був прийнятий Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [2] в ч. 1 ст. 17 якого закріплено, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права. Під час розгляду судами кримінальних проваджень кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини (ч. 5 ст. 9 Кримінального процесуального кодексу України [3] (далі – КПК України)). В ст. 6 Конвенції зазначено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Отже, однією зі складових права на справедливий суд є розгляд судом справи упродовж розумного строку.

В чинному кримінальному процесуальному законодавстві України розумність строків є однією із загальних засад кримінального провадження (п. 21 ч. 1 ст. 7 КПК України). Відповідно до ч.ч. 1-3 ст. 28 КПК України під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень. Розумні строки не можуть перевищувати передбачені цим Кодексом строки виконання окремих процесуальних дій або прийняття окремих процесуальних рішень. Проведення досудового розслідування у розумні строки забезпечує прокурор, слідчий суддя (в частині строків розгляду питань, віднесених до його компетенції), а судового провадження – суд. Критеріями для визначення розумності строків кримінального провадження є: складність кримінального провадження, яка визначається з урахуванням кількості підозрюваних, обвинувачуваних та кримінальних правопорушень, щодо яких здійснюється провадження, обсягу та специфіки процесуальних дій, необхідних для здійснення досудового розслідування тощо; поведінка учасників кримінального провадження; спосіб здійснення слідчим, прокурором і судом своїх повноважень.

Чинним кримінальним законодавством кримінальні правопорушення поділяються на проступки та злочини (нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі).

Статтею 219 КПК України визначені строки досудового розслідування. При цьому ці строки законодавцем розділені залежно від класифікації кримінального

правопорушення та прив'язані до дня повідомлення особі про підозру.

Так, ч. 2 ст. 219 КПК України визначено, що строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому ст. 615 КПК України, до дня повідомлення особі про підозру становить: 1) дванадцять місяців – у кримінальному провадженні щодо нетяжкого злочину; 2) вісімнадцять місяців – у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину.

В ч. 3 ст. 219 КПК України зазначено, що з дня повідомлення особі про підозру досудове розслідування повинно бути закінчене: 1) протягом сімдесяти двох годин – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або затримання особи в порядку, передбаченому частиною четвертою ст. 298^2 КПК України; 2) протягом двадцяти діб – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку у випадках, якщо підозрюваний не визнає вину або необхідності проведення додаткових слідчих (розшукових) дій, або вчинення кримінального проступку неповнолітнім; 3) протягом одного місяця – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку, якщо особою заявлено клопотання про проведення експертизи у випадку, передбаченому частиною другою ст. 298^4 КПК України; 4) протягом двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину.

Таким чином строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру встановлений лише для злочинів, а для проступків не встановлений.

На мою думку, така ситуація порушує принцип правової визначеності – загальний принцип права, який гарантує забезпечення легкості з'ясування змісту права і можливість скористатися цим правом у разі необхідності.

Принцип правової визначеності є невід'ємною, органічною складовою принципу верховенства права. У широкому розумінні принцип правової визначеності являє собою сукупність вимог до організації та функціонування правової системи з метою забезпечення перш за все стабільного правового становища індивіда шляхом вдосконалення процесів правотворчості та правозастосування.

Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія) у п. 44 своєї доповіді від 04 квітня 2011 р. «Верховенство права» [4] зазначила, що принцип юридичної визначеності є істотно важливим для питання довіри до судової системи та верховенства права. Аби досягти цієї довіри, держава повинна зробити текст закону легко доступним. Закон має бути сформульований з достатньою мірою чіткості, аби особа мала можливість скеровувати свою поведінку.

Європейський суд з прав людини в п. 169 та п. 170 рішення у справі «Олександр Волков проти України» [5] зазначив, що вислів «згідно із законом» вимагає, по-перше, щоб оскаржуваний захід мав певне підґрунтя у національному законодавстві; він також стосується якості закону, про який йдеться, вимагаючи, щоб він був доступний для зацікавленої особи, яка, окрім того, повинна мати можливість передбачити наслідки його дії щодо себе, та відповідав принципові верховенства права (див., серед інших джерел, рішення від 25 березня 1998 року у справі «Копп проти Швейцарії» (Kopp v. Switzerland), п. 55, Reports of Judgments and Decisions 1998-II). Отже, ця фраза передбачає, inter alia, що формулювання національного законодавства повинно бути достатньо передбачуваним, щоб дати особам адекватну вказівку щодо обставин та умов, за яких державні органи мають право вдатися до заходів, що вплинуть на їхні конвенційні права (див. рішення від 24 квітня 2008 року у справі «C.G. та інші проти Болгарії» (C.G. and Others v. Bulgaria), заява № 1365/07, п. 39). Крім того, законодавство повинно забез-

печувати певний рівень юридичного захисту проти свавільного втручання з боку державних органів. Існування конкретних процесуальних гарантій є у цьому контексті необхідним. Те, які саме гарантії вимагатимуться, певною мірою залежатиме від характеру та масштабів зазначеного втручання (див. рішення у справі «P.G. та J.H. проти Сполученого Королівства» (P.G. and J.H. v. the United Kingdom), заява № 44787/98, п. 46, ECHR 2001-IX).

Також, Європейський суд з прав людини зазначає, що відповідальність за подолання недоліків законодавства, правових колізій, прогалин, інтерпретаційних сумнівів лежить, в тому числі, і на судових органах, які застосовують та тлумачать закони (п.п. 54, 62-65 рішення у справі «Вєренцов проти України» [6]).

На практиці відсутність прямо встановленого строку досудового розслідування проступків (з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру) приводить до занадто тривалого такого досудового розслідування, що порушує одну із загальних засад кримінального провадження – розумність строків. Вказане в свою чергу є порушенням закріпленого ст. 6 Конвенції права на справедливий суд.

В суді першої інстанції до повноважень слідчого судді та суду належить забезпечення дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, а тому на мою думку слідчий суддя та суд мають забезпечувати дотримання закріпленого ст. 6 Конвенції права обвинуваченого на справедливий суд, в частині розумності строків під час розгляду кримінальних проваджень щодо проступків, наступним чином.

Відповідно до ч. 2 ст. 298 КПК України досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

Глава 25 «Особливості досудового розслідування кримінальних проступків» КПК України (яка містить спеціальні норми щодо досудового розслідування проступків) не містить норм щодо строків досудового розслідування, а тому щодо строків цього розслідування слід керуватися загальними нормами, визначеним в ст. 219 КПК України.

Частиною 2 ст. 219 КПК України визначений строк досудового розслідування у кримінальних провадженнях, у яких жодній особі не повідомлено про підозру, лише для кримінальних проваджень щодо нетяжких, тяжких та особливо тяжких злочинів. Строк досудового розслідування для проступків не встановлений. Таким чином оскільки у кримінальному процесуальному законі строк досудового розслідування проступків (у випадку коли жодній особі не повідомлено про підозру) не встановлений, то має місце прогалина в законодавстві.

Способами подолання прогалин в законодавстві є застосування аналогії закону, або аналогії права. Відповідно до ч. 6 ст. 9 КПК України у випадках, коли положення цього Кодексу не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені частиною першою статті 7 цього Кодексу.

Однією із засад кримінального провадження є розумність строків (п. 20 ч. 1 ст. 7 КПК України).

Практика Європейського суду з прав людини та вищезазначені норми КПК України передбачають, що у кримінальних справах слід дотримуватись розумних строків. Виходячи з цього, строк досудового розслідування проступків (у випадку коли жодній особі не повідомлено про підозру) повинен існувати інакше не можливо дотриматись принципу розумності строків. Отже, оскільки норми КПК України не містять строку досудового розслідування проступків, то слідчий суддя та суд, з метою забезпечення права особи на справедливий суд, зобов'язані забезпечити дотримання вказаного права.

В цьому випадку способом забезпечення судом дотримання права на справедливий суд є застосування аналогії закону.

Отже, для подолання прогалини в законодавстві (відсутність в нормах КПК України строку досудового розслідування проступків) слід застосувати аналогію закону та застосовувати положення ч. 2 ст. 219 КПК України. Оскільки, повторюсь, в тому числі й на суд покладений обов'язок щодо подолання недоліків законодавства, правових колізій, прогалин, інтерпретаційних сумнівів (п.п. 54, 62-65 рішення у справі «Вєренцов проти України»).

Частиною 2 ст. 219 КПК України визначено, що строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому ст. 615 цього Кодексу, до дня повідомлення особі про підозру становить: 1) дванадцять місяців – у кримінальному провадженні щодо нетяжкого злочину; 2) вісімнадцять місяців – у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину. Оскільки в ч. 2 ст. 219 КПК України визначено два строки досудового розслідування, то з метою не погіршення становища підозрюваного, обвинуваченого, слід застосувати менший строк.

Отже, за аналогією закону строк досудового розслідування проступків (з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому ст. 615 цього Кодексу, до дня повідомлення особі про підозру) становить 12 місяців.

На стадії досудового розслідування застосування аналогії закону та забезпечення слідчим суддею дотримання права на розумний строк можливо, наприклад, шляхом відмови у задоволенні скарги на постанову слідчого про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків досудового розслідування.

Так, слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва ухвалою від 18 серпня 2020 р. [7] у справі № 761/22433/20 відмовив у задоволенні скарги потерпілої на постанову слідчого про закриття кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 125 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [8], у зв'язку із закінченням строків досудового розслідування. Обґрунтовуючи своє рішення слідчий суддя зазначив, що відомості про кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 125 КК України до ЄРДР внесено 11.04.2019 р. Постановою від 11.04.2020 слідчий кримінальне провадження закрив, у зв`язку із закінченням строку досудового розслідування, на підставі абз. 14 ч. 1 ст. 284 КПК України. Слідчий суддя погодився із вказаною постановою слідчого та дійшов висновку, що визначений у ч. 1 ст. 219 КПК України строк досудового розслідування закінчився 11.04.2020 р. та жодній особі не повідомлено про підозру слідчий безальтернативно, був зобов`язаний прийняти рішення про закриття кримінального провадження, у зв`язку з закінченням строку досудового розслідування. Київський апеляційний суд ухвалою від 30 вересня 2020 р. [9] залишив без змін ухвалу слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва ухвалою від 18 серпня 2020 р. у справі № 761/22433/20.

На стадії судового провадження застосування аналогії закону та забезпечення судом дотримання права на розумний строк можливо, наприклад, шляхом закриття провадження у справі.

Так, Ленінський районний суд м. Миколаєва ухвалою від 27 вересня 2021 р. [10] у справі № 489/3647/21 закрив кримінальне провадження за обвинуваченням осіб у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 125 та ч. 2 ст. 125 КК України. Суд дійшов висновку, що органи досудового розслідування застосовуючи ст. 219 КПК України в системному зв'язку з ст. 12 КК України та враховуючи ст. 58 Конституції України та практику ЄСПЛ повинні були виходити з того, що для кримінального провадження відносно обвинувачених строки досудового розслідування з моменту реєстрації в ЄРДР до моменту оголошення про підозру складають 12 місяців і у випадку необхідності повинні були бути продовжені. Однак, стро-

ки досудового розслідування не продовжувались, про зупинення або закриття з подальшим скасування відповідної постанови доказів суду не надано. Враховуючи викладене, суд дійшов висновку про необхідність задоволення клопотання захисника та закриття провадження у справі.

Миколаївський апеляційний суд ухвалою від 16 листопада 2021 р. [11] залишив без змін ухвалу Ленінського районного суду м. Миколаєва від 27 вересня 2021 р. у справі № 489/3647/21.

Верховний Суд ухвалою від 28 грудня 2021 р. [12] відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою прокурора на ухвалу Ленінського районного суду м. Миколаєва від 27 вересня 2021 р. та ухвалу Миколаївського апеляційного суду від 16 листопада 2021 р. у справі № 489/3647/21.

При цьому, суд касаційної інстанції зазначив, що з приводу доводів апеляційної скарги прокурора про відсутність посилання на положення закону, якими передбачено закриття провадження (ст. 284 КПК України), суд апеляційної інстанції зазначив в ухвалі, що наявність правових прогалин не може слугувати підставою для погіршення правового становища обвинувачених, у зв`язку з чим, застосуванню підлягають загальні положення кримінального процесуального закону, якими у цьому випадку є верховенство права та розумність строків, адже: кримінальне провадження здійснюється з додержанням принципу верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави; кожному гарантується право на справедливий розгляд та вирішення справи в розумні строки незалежним і неупередженим судом, створеним на підставі закону.

Висновки

Ситуації, що описані, зокрема у справах № 761/22433/20 та № 489/3647/21, виникли виключно у зв'язку з прогалиною в кримінальному процесуальному законодавстві – відсутність встановленого строку досудового розслідування проступків (з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру).

З метою усунення виникнення подібних ситуацій, звичайно, слід внести відповідні зміни до кримінального процесуального кодексу України щодо встановлення строку досудового розслідування проступків з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру.

Також слід звернути увагу на те, що відповідно до ст. 41 Конвенції якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або Протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.

Отже, забезпечення слідчим суддею та судом дотримання гарантованих Конвенцією прав, зокрема права на справедливий суд, має важливе значення для держави, оскільки порушення Конвенції тягне за собою відповідальність держави.

Література

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 08.05.2023).

2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#top (дата звернення: 08.05.2023).

3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text (дата звернення: 08.05.2023).

4. Верховенство права : доповідь від 04 квітня 2011 р. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія). URL: https://supreme.

court.gov.ua/userfiles/CDL_AD_2011_003_rev_2011_04_04.pdf (дата звернення: 08.05.2023).

5. Справа «Олександр Волков проти України»: рішення від 9 січня 2013 р. Європейський суд з прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#top (дата звернення: 08.05.2023).

6. Справа «Вєренцов проти України» : рішення від 11 квітня 2013 р. Європейський суд з прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_945#top (дата звернення: 08.05.2023).

7. Ухвала від 18 серпня 2020 р. : Шевченківський районний суд м. Києва. Справа № 761/22433/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/91040539 (дата звернення: 08.05.2023).

8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text URL: (дата звернення: 08.05.2023).

9. Ухвала від 30 вересня 2020 р.: Київський апеляційний суд. Справа № 761/22433/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/92214734 (дата звернення: 08.05.2023).

10. Ухвала від 27 вересня 2021 р. : Ленінський районний суд м. Миколаєва. Справа № 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/99888855 (дата звернення: 08.05.2023).

11. Ухвала від 16 листопада 2021 р. : Миколаївський апеляційний суд. Справа № 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/101322710 (дата звернення: 08.05.2023).

12. Ухвала від 28 грудня 2021 р. : Верховний Суд. Справа № 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/102298187 (дата звернення: 08.05.2023).

References

1. Yevropeiska konventsiia z prav liudyny [European Convention on Human Rights] (1950). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text [in Ukrainian].

2. Pro vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny [On the Execution of Decisions and Application of the Practice of the European Court of Human Rights: Law of Ukraine] No. 3477-IV (2006, February 23). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#top [in Ukrainian].

3. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine] No. 4651-VI (2012, April 13). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text [in Ukrainian].

4. Rule of Law : Report of European Commission “For Democracy through Law” (Venice Commission) (2011, April 4). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/CDL_AD_2011_003_rev_2011_04_04.pdf [in Ukrainian].

5. Case “Olexandr Volkov v. Ukraine”: decision of January 9, 2013. European Court of Human Rights. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#top [in Ukrainian].

6. Case “Verentsov v. Ukraine”: decision of April 11, 2013. European Court of Human Rights. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_945#top [in Ukrainian].

7. Decision of August 18, 2020: Shevchenkivskyi District Court of Kyiv. Case No. 761/22433/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/91040539 [in Ukrainian].

8. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]: No. 2341-III (201, April 5). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text [in Ukrainian].

9. Resolution dated September 30, 2020: Kyiv Court of Appeal. Case No. 761/22433/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/92214734 [in Ukrainian].

10. Resolution dated September 27, 2021: Leninsky District Court of Mykolaiv. Case No. 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/99888855 [in Ukrainian].

11. Resolution dated November 16, 2021: Mykolaiv Court of Appeal. Case No. 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/101322710 [in Ukrainian].

12. Decision of December 28, 2021: Supreme Court. Case No. 489/3647/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/102298187 [in Ukrainian].

Ignatiev Denys,
PhD student of the Department of Criminal Procedure and Strategic Investigations of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
ORCID: 0009-0004-0092-4200
e-mail: ignatief@i.ua

APPLICATION OF ANALOGY OF LAW AS A WAY OF ENSURING THE RIGHT TO A FAIR TRIAL IN CRIMINAL PROCEEDINGS BY THE COURT OF FIRST INSTANCE

The article is devoted to the study of the issue of overcoming the gap in the criminal procedural legislation of Ukraine, namely the absence of a regulatory period for pre-trial investigation of criminal offenses from the moment of entering information about a criminal offense into the Unified Register of Pre-Trial Investigations until the day the person is notified of the suspicion. Based on the analysis of the practice of the European Court of Human Rights and the courts of Ukraine, ways of overcoming the specified gap in the legislation are proposed. Situations in criminal proceedings that arose solely due to a gap in criminal procedural legislation due to the absence of a period for pre-trial investigation of offenses established in the Criminal Procedure Code of Ukraine (from the moment of entering information about a criminal offense into the Unified Register of Pre-Trial Investigations until the day the person is notified of the suspicion) are described. In order to prevent such situations, it is necessary to make appropriate amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine to establish the term of pre-trial investigation of misdemeanors from the moment of entering information about a criminal offense into the Unified Register of Pre-Trial Investigations until the day the person is notified of the suspicion. It is also noted that in accordance with Article 41 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, if the European Court of Human Rights finds that there has been a violation of the Convention or the Protocols thereto, and if the domestic legislation of the relevant High Contracting Party provides for only partial compensation, the Court, if necessary, shall provide just satisfaction to the injured party. Therefore, it is important for the state to ensure that the investigating judge and the court observe the rights guaranteed by the Convention, in particular the right to a fair trial, since a violation of the Convention entails the responsibility of the state.

Keywords*: investigating judge, court, analogy of law, gap in legislation, term of pre-trial investigation.*